

energiavirasto energimyndigheten

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av
Energimyndigheten.

This is a document that has been electronically signed by the
Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:

Dokumentet är daterat: 26.06.2019

The document is dated:

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: POLLARI LASSE JULIUS

Pvm / Datum / Date: 26.06.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Simo Nurmi

Pvm / Datum / Date: 26.06.2019

Allekirjoitustapa / Signerat med / Signed with:

Tämä paketti koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat
- Sähköiset allekirjoitukset. Nämä eivät ole näkyvillä tässä asiakirjassa, mutta ne on yhdistetty siihen sähköisesti.

Tämä asiakirja on sinetöity sähköisellä allekirjoituksella.
Sinetti takaa asiakirjan aitouden.

[Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta paket består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument
- Elektroniska signaturer. Dessa syns inte i detta dokument, med de är elektroniskt integrerade i det.

Detta dokument har försetts med sigill genom elektronisk signatur.
Sigillet garanterar dokumentets äkthet.

[Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

[THE SIGNED DOCUMENT FOLLOWS ON THE NEXT PAGE >](#)

Fingrid Oyj
Läkkisepäntie 21
PL 530
00101 Helsinki

Asia

Päätös tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla annetun Euroopan komission asetuksen 543/2013 sekä energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1227/2011 noudattamisesta Fingrid Oyj:n antaessa ja julkistaessa tietoja Suomen ja Venäjän välisen siirtoyhteyden suunnitellusta epäkäytettävyydestä ja kapasiteetin muutoksista

Asianosainen

Fingrid Oyj (Y-tunnus 1072894-3)

Vireilletulo

5.5.2017

Selostus asiasta

Markkinakäyttäytyminen

Energiavirasto käynnisti Fingrid Oyj:n (myöhemmin myös Fingrid tai yhtiö) julkaisemien UMM-viestien (Urgent Market Message) perusteella selvityksen Fingridin toiminnasta koskien Euroopan komission asetuksen N:o 543/2013 (myöhemmin transparenssiasetus) 10 artiklan mukaista siirtoinfrastruktuurin epäkäytettävyyttä koskevien tietojen julkaisemista artiklan edellyttämällä tavalla sekä Fingridin toiminnasta koskien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen 1227/2011 (myöhemmin REMIT-asetus) 4 artiklan mukaista velvoitetta julkistaa sisäpiiritietoa oikea-aikaisesti.

Energiaviraston tietojen mukaan Fingrid oli 18.11.2015 klo 12:40:40 (CET) julkaissut UMM-viestin, jossa Fingrid ilmoitti Suomen Yllikkälän ja Venäjän Viipurin välisillä siirtoyhteyksillä suunnitellusta siirtorajoituksesta ajalla 28.08.2016 klo 23:00 – 09.09.2016 klo 23:00 (CET). Suomen ja Venäjän välisen siirtoyhteyden kapasiteetista oli tarkoitus olla poissa käytöstä 200 MW suunnassa Venäjältä Suomeen. Myöhemmin ilmeni, että siirtorajoitus ei kuitenkaan toteutunut ilmoitettuna aikana, ja Fingrid peruutti rajoitusta koskevan ilmoituksen uudella UMM-viestillä 30.08.2016 klo 08:17:07 (CET), eli noin 33 tuntia aiemmin ilmoitetun suunnitellun aloitusajan kohdan jälkeen. Tämän jälkeen siirtorajoitusta koskeva ajankohta oli täsmentynyt, ja Fingrid julkaisi sitä koskevan UMM-ilmoituksen tiistaina 30.8.2016 klo 10:24:40.

Selvityspyyntö

Energiavirasto pyysi Fingridiltä 5.5.2017 päivätyllä selvityspyynnöllä selvitystä asiasta. Energiavirasto pyysi yhtiön näkemystä transparensiasetuksen 10 artiklan ja REMIT-asetuksen 4 artiklan noudattamisesta sekä mahdollisista toimenpiteistä asian osalta.

Fingrid Oyj:n antama selvitys asiassa

Fingridin Energiavirastolle toimittaman selvityksen mukaan Venäjän kantaverkko-yhtiön luoteisalueen systeemioperaattori (ODU) ilmoitti vuoden 2016 vuosisuunnitelman mukaiset huolto-ohjelmat hallitsemistaan verkonosista Fingridille marraskuussa 2015. Fingrid teki Yliskälä - Viipuri ja Viipuri - Luoteislaitos johtojen keskeytyksestä vuosisuunnitelman mukaisen markkinatiedotteen (UMM-viesti) 18.11.2015. Siirtorajoituksen suunniteltu aloitusaika oli 28.8.2016 klo 23:00 (CET) ja keskeytysten oli suunniteltu alkavan 29.8.2016 klo 7:00 (EET).

ODU:lta ei ollut tullut perjantaihin 26.8.2016 mennessä keskeytysten aloittamista koskevaa ilmoitusta johtojen irtikytkemisestä. Fingrid oli yhteydessä perjantaina 26.8.2016 klo 13:57 (EET) ODU:un, josta ilmoitettiin, että keskeytyksen tarkasta aloitusajankohdasta ei ole vielä tietoa ja luvattiin palata asiaan sunnuntaina tai maanantaina (29.8.2016). Tilanne jäi siten epäselväksi ja kun vahvistusta huoltotöiden aloittamisesta ei edelleenkään ollut saatu, Fingrid päätti tiistaina 30.8.2016 klo 8:15 (CET) peruuttaa rajoitusta koskevan UMM-viestin. Tämän jälkeen ODU kuitenkin ilmoitti tiistaina 30.8.2016 klo 9:40 (EET) aloittavansa keskeytyksen torstaina 1.9.2016 klo 7:30 (CET). Tästä tehtiin uusi UMM-viesti tiistaina 30.8.2016 klo 10:24:40 jonka mukaan keskeytys toteutettiin. Suunniteltu rajoitus oli 200 MW siirrossa RU – FI eli siirtokapasiteettia Venäjältä Suomeen oli ilmoituksen mukaan tarjolla 1100 MW ajalle 29.8. – 30.8.2016. Markkinat käyttivät kyseisellä jaksolla enimmillään 900 MW.

Fingrid on katsonut selvityksessään, viitaten transparensiasetuksen 10 artiklaan sekä REMIT-asetuksen 4 artiklaan, että säädöksiä ei tule soveltaa suoraan sellaiseen EU:n tai ETA:n ulkopuolisiin maita koskeviin yhteyksiin. Venäjän rajayhdysjohtojen Venäjän puoleista aluetta ei voida pitää transparensiasetuksen tarkoittamana tarjousalueena. Näin ollen transparensiasetuksen 10.1 artiklan b alakohdan mukainen velvoite raportoida käytettävyyden muutoksista, jotka koskevat tarjousalueiden välistä kapasiteettia ei ulotu Venäjän rajayhteyksillä tapahtuviin muutoksiin. REMIT-asetuksen 4 artiklan soveltuvuuden osalta Fingrid on katsonut, että se ei saanut asetuksen 2 artiklan mukaista täsmennyttä tietoa vuosihuollon aloittamisesta kuin vasta tiistaina 30.8.2016 klo 9:40. Tämän tiedon perusteella Fingrid teki uuden UMM-ilmoituksen 30.8.2016 klo 10:24:40. Lisäksi voidaan arvioida, että tiedolla ei ollut huomattavaa vaikutusta tukkutason energiatuotteiden hintoihin, sillä tosiasiallinen sähköntuonti yhteyden kautta oli korkeimmillaan 900 MW kun ilmoitettu kapasiteetti oli 1100 MW.

Fingridin antaman selvityksen mukaan se tulee ottamaan tapauksen läpikäymisen ja tarvittavat kehittämistoimet esille seuraavissa Fingridin ja ODU:n yhteistyötaapaamisissa (johdon välinen tapaaminen sekä käytönvalvojen koulutustilaisuus). Lisäksi tapaus tullaan käsittelemään Fingridissä sisäisesti pyrkimyksenä löytää keinoja, joilla vastaavilta tilanteilta jatkossa välttyttäisiin ja ajantasainen tieto saataisiin

markkinoille nopeammin. Myös mahdollinen lisäohjeistuksen ja koulutuksen tarve tullaan arvioimaan tässä yhteydessä.

Perustelut

Kysymyksen asettelu

Asiassa on kysymys siitä, onko Fingrid noudattanut transparensiasetuksen 10 artiklan sekä REMIT-asetuksen 4 artiklan mukaisia velvoitteita antaessaan ja julkistaessaan tietoja Suomen ja Venäjän välisen siirtoyhteyden suunnitellusta epäkäytettävyydestä sekä todellisen käytettävyyden muutoksista.

Energiaviraston toimivalta asiassa

Laki sähkö ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013)

Lain 2 §:n mukaan kyseistä lakia sovelletaan niiden valvonta- ja seurantatehtävien hoitamiseen, jotka säädetään Energiaviraston tehtäviksi 4) verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 714/2009, jäljempänä sähkökauppa-asetus, sekä sen nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä sekä 8) energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 1227/2011, jäljempänä REMIT-asetus, sekä sen nojalla annetuissa delegoiduissa säädöksissä ja täytäntöönpanosäädöksissä.

Asian kannalta relevantti lainsäädäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 714/2009 verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta

Asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan 'rajayhdysjohdolla' tarkoitetaan voimansiirtojohtoa, joka ylittää jäsenvaltioiden välisen rajan ja joka yhdistää näiden jäsenvaltioiden kansalliset siirtoverkot

Komission asetus (EU) N:o 543/2013 tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta

Asetuksen 2 artiklan 3 kohdan mukaan 'tarjousalueella' tarkoitetaan suurinta maantieteellistä aluetta, jonka sisällä markkinatoimijat voivat harjoittaa sähkökauppaa ilman kapasiteetinjakotoimia.

Asetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan perustetaan sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalaisen verkoston, jäljempänä 'Sähkö-ENTSO', puitteissa tuloksellisesti ja kustannustehokkaasti hallinnoitava keskitetty tiedotusjärjestelmä. Sähkö-ENTSO julkaisee keskitetyssä tiedotusjärjestelmässä kaikki tiedot, jotka siirtoverkonhaltijoiden on tämän asetuksen mukaisesti sille toimitettava.

Asetuksen 10 artiklan mukaan siirtoverkonhaltijoiden on laskettava ja toimitettava Sähkö-ENTSOlle vastuualueeltaan seuraavat tiedot:

a) suunnitellut epäkäytettävyydet, mukaan luettuina yhteenliitöntöjen ja siirtoverkoston suunniteltujen epäkäytettävyyksien muutokset, jotka pienentävät tarjousalueiden välistä kapasiteettia vähintään 100 MW ainakin yhden markkina-aikayksikön aikana sisältäen seuraavat tiedot:

- kohteen yksilöinti,
- sijainti,
- kohteen tyyppi,
- arvioitu vaikutus alueiden väliseen kapasiteettiin kummassakin suunnassa tarjousalueiden välillä,
- epäkäytettävyyden syyt,
- käytettävyyden muutoksen arvioitu alkamis- ja päättymisajankohta (päivä, tunti)

b) yhteenliitöntöjen ja siirtoverkoston todellisen käytettävyyden muutokset, jotka pienentävät tarjousalueiden välistä kapasiteettia vähintään 100 MW ainakin yhden markkina-aikayksikön aikana sisältäen seuraavat tiedot:

- kohteen yksilöinti,
- sijainti,
- kohteen tyyppi,
- arvioitu vaikutus alueiden väliseen kapasiteettiin kummassakin suunnassa tarjousalueiden välillä,
- epäkäytettävyyden syyt,
- käytettävyyden muutoksen alkamisajankohta ja arvioitu päättymisajankohta (päivä, tunti).

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1227/2011 energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta (REMIT- asetus)

REMIT-asetuksen 2 artiklan mukaiset määritelmät

REMIT-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan 'sisäpiiritiedolla' tarkoitetaan luonteeltaan täsmällistä ja julkistamatonta tietoa, joka liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan tukkutason energiatuotteeseen ja jolla, jos se julkistettaisiin, olisi todennäköisesti huomattava vaikutus näiden tukkutason energiatuotteiden hintoihin. Tämän määritelmän soveltamiseksi 'tiedolla' tarkoitetaan

a) tietoja, jotka on julkistettava asetusten (EY) N:o 714/2009 ja (EY) N:o 715/2009 nojalla, mukaan lukien mainittujen asetusten nojalla annetut suuntaviivat ja verkkosäännöt;

b) tietoja, jotka koskevat sähkön tai maakaasun tuotanto-, varastointi- ja kulutuslaitosten tai siirtoverkkojen kapasiteettia ja käyttöä tai nesteytetyn maakaasun käsitteilylaitosten kapasiteettia ja käyttöä, mukaan lukien tiedot näiden laitosten tai verkkojen suunnitellusta tai ennakoimattomasta käytöstä poissa olosta;

c) tietoja, jotka on esitettävä unionin tai kansallisen tason säännösten tai määräysten, markkinasääntöjen ja asianomaisilla energian tukkumarkkinoilla noudatettavien sopimusten tai käytäntöjen mukaisesti, jos kyseisellä tiedolla on todennäköisesti huomattava vaikutus tukkutason energiatuotteiden hintoihin; ja

d) muita tietoja, joita järkevästi toimiva markkinaosapuoli todennäköisesti käyttäisi eräänä perustana päätökselleen toteuttaa tukkutason energiatuotteeseen liittyvä liiketoimi tai antaa sen kauppaa koskeva toimeksianto.

Tiedon katsotaan olevan luonteeltaan täsmällistä, jos se viittaa ilmenneisiin olosuhteisiin tai olosuhteisiin, joiden voidaan kohtuudella olettaa ilmenevän, tai toteutuneeseen tapahtumaan tai tapahtumaan, jonka voidaan kohtuudella olettaa toteutuvan, ja jos se on riittävän tarkkaa, jotta sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös edellä tarkoitettujen olosuhteiden tai tapahtuman mahdollisesta vaikutuksesta tukkutason energiatuotteiden hintoihin.

Asetuksen 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti 'Tukkutason energiatuotteilla' tarkoitetaan seuraavia sopimuksia ja johdannaisia riippumatta siitä, missä ja miten niillä käydään kauppaa:

a) sähkön tai maakaasun toimitussopimukset, jos niihin perustuva toimitus tapahtuu unionissa;

b) unionissa tuotettuun, kaupankäynnin kohteena olevaan tai toimitettavaan sähkөөn tai maakaasuun liittyvät johdannaiset;

c) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät sopimukset;

d) unionissa tapahtuvaan sähkön tai maakaasun siirtoon liittyvät johdannaiset.

(--)

Asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaan 'Energian tukkumarkkinoilla' tarkoitetaan mitä tahansa unionissa sijaitsevaa markkinaa, jossa käydään kauppaa tukkutason energiatuotteilla.

Asetuksen 2 artiklan 7 kohdan mukaan 'Markkinaosapuolella' tarkoitetaan henkilöä, siirtoverkonhaltijaa mukaan luettuina, joka ryhtyy liiketoimiin, mukaan luettuna kauppaa koskevien toimeksiantojen antaminen, yksillä tai useammilla energian tukkumarkkinoilla.

Asetuksen 4 artiklan mukainen sisäpiiritiedon julkaisuvelvoite

Asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan markkinaosapuolten on tehokkaalla tavalla ja oikea-aikaisesti julkistettava hallussaan oleva sisäpiiritieto, joka koskee yritystä tai laitoksia, jotka ovat kyseisen markkinaosapuolen tai sen emoyrityksen tai sidosyrityksen omistuksessa tai määräysvallassa tai joiden toiminnasta kyseinen

markkinaosapuoli tai yritys vastaa joko kokonaan tai osittain. Tällainen julkistaminen käsittää muun muassa tiedot, joilla on merkitystä sähkön tai maakaasun tuotanto-, varastointi- ja kulutuslaitosten tai siirtoverkkojen kapasiteetin ja käytön osalta tai joka liittyy nesteytetyn maakaasun käsittelylaitosten kapasiteettiin ja käyttöön, mukaan luettuina tiedot näiden laitosten tai verkkojen suunnitellusta tai ennakoimattomasta käytöstä pois olosta.

4 artiklan 4 kohdan mukaan sisäpiiritiedon julkistaminen, mukaan lukien sen julkistaminen kootussa muodossa, asetuksen (EY) N:o 714/2009 tai asetuksen (EY) N:o 715/2009 tai mainittujen asetusten nojalla annettujen suuntaviivojen ja verkko sääntöjen mukaisesti on samanaikaisesti tapahtuva, täydellinen ja tehokas julkistaminen.

Asian oikeudellinen arviointi

Transparensiasetuksen 10 artiklan edellyttämä tietojen antaminen

Transparensiasetuksen 10 artiklan 1 kohdan a ja b alakohtien edellyttämä siirtoinfrastruktuurin epäkäytettävyyttä koskevien tietojen julkaisuvelvollisuus koskee yhteenliitântöjen ja siirtoverkoston suunniteltuja epäkäytettävyyksiä sekä niitä todellisen käytettävyyden muutoksia, jotka pienentävät tarjousalueiden välistä kapasiteettia vähintään 100 MW ainakin yhden markkina-aikayksikön aikana.

Energiavirasto on arvioinut asiaa ensinnäkin siitä näkökulmasta, voidaanko Suomen ja Venäjän välisten rajayhdysjohtojen Venäjän puoleista aluetta pitää transparensiasetuksen tarkoittamana tarjousalueena. Energiavirasto toteaa, että transparensiasetus pohjautuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 714/2009 (jäljempänä sähkökauppa-asetus). Sähkökauppa-asetuksen tarkoituksena on artiklan 1(a) mukaan vahvistaa oikeudenmukaiset säännöt rajat ylittävää sähkön kauppaa varten ja edistää siten kilpailua sähkön sisämarkkinoilla kansallisten ja alueellisten markkinoiden huomioon ottaen.

Sähkökauppa-asetuksen artiklan 2(1) kohdassa "rajayhdysjohtolla" tarkoitetaan voimansiirtojohtoa, joka ylittää jäsenvaltioiden välisen rajan ja joka yhdistää näiden jäsenvaltioiden kansalliset siirtoverkot. Transparensiasetuksen artiklan 2(3) mukaan 'tarjousalueella' tarkoitetaan puolestaan suurinta maantieteellistä aluetta, jonka sisällä markkinatoimijat voivat harjoittaa sähkökauppaa ilman kapasiteetinjakotoimia.

Transparensiasetuksen soveltamisala ulottuu siten edellä mainitun perusteella jäsenvaltioiden sisäisiin ja välisiin rajayhdysjohtoihin ja toimintoihin, eikä asetuksen soveltamisala ulotu jäsenvaltioiden ulkopuoliselle alueelle. Edelleen myös asetuksen mukaisilla tarjousalueilla tarkoitetaan vain Euroopan unionin alueella olevia tarjousalueita.

Energiavirasto toteaa, että transparensiasetuksen 10 artiklan velvoite ei koske Euroopan unionin alueella olevan tarjousalueen ja unionin ulkopuolella olevan kolmannelle valtiolle kuuluvan alueen välistä yhteenliitântää tai siirtoverkostoa, koska kyseessä ei ole asetuksen mukainen kahden tarjousalueen välinen rajayhteys. Näin ollen asetus ei sovellu tällaisen alueen suunniteltujen epäkäytettävyyksien ja todellisten käytettävyyksien muutosten ilmoittamiseen, vaikka niillä olisi vähintään 100

MW suuruinen vaikutus käytettävissä olevaan kapasiteettiin Euroopan unionin sisällä sijaitsevalla tarjousalueella.

Edellä esitetyin perustein Energiavirasto katsoo, että Venäjän ja Suomen välistä rajayhdysjohtoa ei voida pitää asetuksen mukaisena kahden tarjousalueen välisenä yhdysjohtona, koska yhteyden toinen loppupää ei sijaitse asetuksen mukaisella tarjousalueella. Transparensiasetusta ei tällä perusteella sovelleta Suomen ja Venäjän väliseen rajayhteyteen. Fingridillä ei siten ole transparensiasetuksen nojalla velvollisuutta ilmoittaa kyseisiä Venäjän rajasiirtoyhteyksien epäkäytettävyydestä asetuksen 10 artiklan edellyttämällä tavalla.

Energiavirasto toteaa kuitenkin, että myös näiden tietojen ilmoittaminen markkinoimijoille voi olla markkinan toimivuuden kannalta tarpeellista, johtuen kolmansien maiden rajajohtojen käytettävyyttä koskevan tiedon mahdollisesta merkityksellisyydestä tukkumarkkinoiden toimivuudelle ja sähkön markkinahinnan muodostumiselle. Jos tällaista tietoa ilmoitetaan markkinalle, tulisi julkaistavan tiedon oikeellisuuteen ja ilmoituksen ajantasaisuuteen kiinnittää erityistä huomiota.

REMIT-asetus ja sisäpiiritieto

Soveltamisala

REMIT-asetuksen soveltamisala koskee energian tukkumarkkinoita, joilla asetuksen 2 artiklan 6 kohdan mukaisen määritelmän mukaan tarkoitetaan mitä tahansa unionissa sijaitsevaa markkinaa, jossa käydään kauppaa tukkutason energiatuotteilla. Tukkutason energiatuotteella tarkoitetaan artiklan 4 kohdan mukaan muun muassa sähkön tai maakaasun siirtoon liittyviä sopimuksia, kun siirto tapahtuu unionissa.

Sisäpiiritieto ja sen julkistamista koskeva velvollisuus

REMIT-asetuksessa 'sisäpiiritiedolla' tarkoitetaan luonteeltaan täsmällistä ja julkistamatonta tietoa, joka liittyy suoraan tai välillisesti yhteen tai useampaan tukkutason energiatuotteeseen ja jolla, jos se julkistettaisiin, olisi todennäköisesti huomattava vaikutus näiden tukkutason energiatuotteiden hintoihin. Tiedolla tarkoitetaan muun muassa siirtoverkkojen suunniteltuja käytöstä poissaoloja. Todetaan, että täsmällinen ja julkistamaton tieto, joka liittyy ainakin välillisesti Suomen tukkumarkkinalla olevan energiatuotteen hintaan, voi olla REMIT-asetuksen 2 artiklan mukaista sisäpiiritietoa.

Markkinaosapuolten on tehokkaalla tavalla ja oikea-aikaisesti julkistettava hallussaan oleva sisäpiiritieto, joka koskee yritystä tai laitoksia, jotka ovat kyseisen markkinaosapuolen omistuksessa tai määräysvallassa tai joiden toiminnasta kyseinen markkinaosapuoli tai yritys vastaa joko kokonaan tai osittain. Tällainen julkistaminen käsittää muun muassa tiedot, joilla on merkitystä sähkön siirtoverkkojen kapasiteetin ja käytön osalta, mukaan luettuina tiedot näiden laitosten tai verkkojen suunnittelusta tai ennakoimattomasta käytöstä pois olosta.

Todetaan selvyden vuoksi, että Energiavirasto on arvioinut tutkinnan kohteena olevien tietojen luonnetta ja julkistamisvelvoitetta sisäpiiritiedon edellytysten näkökulmasta ajallisesti alkaen siitä hetkestä, kun tieto on saadun selvityksen mukaan ollut Fingridin hallussa. Näin ollen Fingridin on julkistettava muun muassa

sellaista sen omistamaa rajayhdysjohtoa tai sen osaa koskeva tieto, jonka se on saanut haltuunsa ja joka vähintään välillisesti liittyy yhteen tai useampaan Suomen tarjousalueella kaupankäynnin kohteena olevaan energiatuotteeseen ja sen hintoihin.

Energiavirasto katsoo, että Fingridillä on rajayhdysjohdon EU:n puoleisena omistajana velvollisuus julkistaa Suomen ja Venäjän välisten rajayhdysjohtojen epäkäytettävyyttä koskevat haltuunsa saamat tiedot, joilla on vähintään välillistä vaikutusta Suomen tarjousalueella kaupankäynnin kohteena oleviin tukkuenergiatuotteisiin. Siten, jos tällainen tieto täyttää REMIT-asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa asetetut sisäpiiritiedoksi katsomisen edellytykset, haltuun saadut tiedot on julkaistava REMIT -asetuksen 4 artiklan edellyttämällä tavalla. Selvyyden vuoksi voidaan todeta, että tämä velvollisuus on olemassa silloinkin, kun markkinaosapuolen omistaman tai määräysvallassa olevan rajayhteyden osuuden epäkäytettävyys alun perin johtuu kolmannen osapuolen päätöksestä tai toimenpiteistä.

Ilmoitusten arviointi sisäpiiritiedon määritelmän näkökulmasta

Riittävä täsmällisyys

Täyttääkseen sisäpiiritiedon määritelmän, tiedon on oltava luonteeltaan täsmällistä. Tiedon täsmällisyyttä koskevaa vaatimusta arvioitaessa on lähtökohtana, että tieto katsotaan olevan luonteeltaan täsmällistä, jos se viittaa ilmenneisiin olosuhteisiin tai olosuhteisiin, joiden voidaan kohtuudella olettaa ilmenevän, tai toteutuneeseen tapahtumaan tai tapahtumaan, jonka voidaan kohtuudella olettaa toteutuvan, ja jos se on riittävän tarkkaa, jotta sen perusteella voidaan tehdä johtopäätös edellä tarkoitettujen olosuhteiden tai tapahtuman mahdollisesta vaikutuksesta tukkutason energiatuotteiden hintoihin.

Fingridin esittämän selvityksen mukaan tarkastelun kohteena oleva Venäjän rajayhdysjohdon epäkäytettävyys on johtunut Venäjän kantaverkkoyhtiön luoteisalueen systeemioperaattorin (ODU) huoltotoimista omassa verkossaan. ODU:lta marraskuussa 2015 saamansa tiedon perusteella Fingrid oli julkaissut 18.11.2015 klo 12:40:40 (CET) UMM-viestin, jolla on ilmoitettu ODU:n vuosisuunnitelman 2016 mukaisesta Suomen tarjousalueen ja Venäjän välisen siirtoinfrastruktuurin (rajayhdysjohto) suunnitellusta epäkäytettävydestä. Ilmoituksen mukaan Suomen tarjousalueen ja Venäjän välisen siirtoyhteyden kapasiteetista oli huollon takia tarkoitus olla poissa käytöstä 200 MW suuruinen kapasiteetti, koskien siirtoa Venäjältä Suomeen aikavälillä 28.08.2016 klo 23:00 – 09.09.2016 klo 23:00 (CET).

Fingrid ei kuitenkaan kertomansa mukaan ollut saanut ODU:lta vahvistusta johtojen irtikytkennästä ja huoltotöiden aloittamisesta, ja huollon todellinen aloitusajankohta oli jäänyt yhteydenottojen myötäkin epäselväksi. Johtuen tästä, Fingrid oli päättänyt tiistaina 30.8. klo 8:15 peruuttaa alkuperäisen siirtorajoitusta koskevan UMM-viestin. Fingrid oli ilmoittanut muuttuneen tiedon markkinalle 30.08.2016 klo 08:17:07 (CET) julkaistulla UMM-viestillä. Fingrid oli saanut kertomansa mukaan ODU:lta ilmoituksen 30.8.2016 klo 9.40 (EET), jossa se oli todennut aloittavansa suunnitellun keskeytyksen torstaina 1.9.2016 klo 7:30 (CET). Fingrid oli julkaissut haltuunsa saaman täsmennetyn tiedon perusteella huollon aloittamisesta uuden UMM-viestin 30.8.2016 klo 10:24:40 (CET).

Tiedon täsmällisyyden osalta Energiavirasto toteaa, että siirtoinfrastruktuurin vuosi- ja huoltosuunnitelmaan voi melko tyypillisesti sisältyä toimenpiteitä, jotka täsmen-tyvät myöhemmin suunnitelman mukaisen ajankohdan lähestyessä. Näin ollen täl-laista suunniteltua huoltoa koskevan tiedon täsmällisyyttä on arvioitava usein uu-delleen myöhemmässä vaiheessa tilanteen ja olosuhteiden mahdollisesti muuttu-essa. Energiavirasto katsoo, että suunniteltu huolto on siitä ensimmäistä kertaa ilmoitettaessa ollut siinä määrin tarkka tieto, ja sen ajankohta on ilmoitettu sillä tarkkuudella, että sen on voitu todennäköisesti olettaa toteutuvan suunnitelman mukaisesti, ja tiedon perusteella on voitu tehdä johtopäätös tapahtuman mahdolli-sesta vaikutuksesta tukkutason energiatuotteiden hintoihin. Siten tietoa voidaan pitää REMIT-asetuksen 2 artiklan tarkoittamalla tavalla täsmällisenä.

Jos ilmoitetuissa tiedoissa tapahtuu myöhemmin muutoksia, tulee niiden täsmälli-syyttä arvioida aina uudelleen tapauskohtaisesti REMIT-asetuksen sisäpiiritiedon julkaisua koskevan sääntelyn ja vaatimusten mukaisesti, kun tiedon julkistamista markkinalle harkitaan. Tässä kyseisessä tapauksessa huolto ei ollut toteutunut al-kuperäisen aikataulun ja julkaistun UMM-ilmoituksen mukaisesti. Viimeistään suun-nitellun huollon alkamisajankohdan umpeuduttua, ja sitä koskevan tiedon julkista-misen perusteella on voitu tehdä johtopäätös olosuhteiden muuttumisesta ja tämän mahdollisesta vaikutuksesta tukkutason energiatuotteiden tarjontaan ja hintoihin. Näin ollen sen voidaan katsoa olevan REMIT-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan määri-telmän mukainen tarpeeksi täsmällinen tieto. Samoin Fingridin haltuun saama tieto siitä, että huolto tulee alkamaan 1.9.2016 klo 7:30, on sellainen tieto, jonka julkistamisen perusteella tapahtuman on voitu kohtuudella olettaa toteutuvan, ja tieto on ollut riittävän tarkka, jotta sen perusteella on voitu perustellusti tehdä joh-topäätös mahdollisesta vaikutuksesta tukkutason energiatuotteiden hintoihin.

Energiavirasto katsoo, että kaikissa kolmessa UMM-viestissä ilmoitettua tietoa on pidettävä REMIT-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan edellyttämällä tavalla täsmällisenä.

Todennäköinen huomattava hintavaikutus

Tiedon on lisäksi oltava luonteeltaan sellaista, että sen julkistamisella voisi olla to-dennäköisesti huomattava vaikutus tukkutason energiatuotteiden hintoihin. Ener-giavirasto katsoo, että tällaisen siirtoyhteyden epäkäytettävyys ja sitä koskeva tieto on yleisesti luonteeltaan sellaista, että sen julkistamisella voi olla merkittäviäkin vaikutuksia Suomen tarjousalueella sähkön markkinakysyntään ja tarjontaan ja sitä kautta hintaan. Suomen sähkönkulutuksesta katetaan merkittävä osuus sähkön tuonnilla, ja tietyissä markkinaolosuhteissa siirtoyhteydet Ruotsista ja Venäjältä ovat täysimääräisesti käytössä. Siksi voidaan katsoa, että tällaiset rajoitukset tuon-tiyhteyksissä voivat nostaa Suomen aluehintaa merkittävästi, riippuen tapauskoh-taisista markkinaolosuhteista.

Kyseisenä tarkastelun kohteena olevana ajanjaksona Suomen ja Venäjän välinen tekninen maksimisiirtokapasiteetti on ollut Energiaviraston tietojen mukaan suun-nassa Venäjältä Suomeen 1400 MW, josta 100 MW oli varattu reservien ostoon. Kaupallinen maksimisiirtokapasiteetti on siten ollut 1300 MW suunnassa Venäjältä Suomeen. UMM-viestissä ilmoitettu rajoitus on ollut 200 MW, jolloin todellinen kau-palliseen siirtoon varattu kapasiteetti kyseisen huollon ajaksi on ollut 1100 MW.

Sähkökauppaa Suomen ja Venäjän välillä voidaan tehdä joko kahdenvälisesti tai suorilla kaupoilla. Fingrid Oyj:n julkaiseman datan mukaan kahdenväliselle kaupalle ajanjakson 28.8.2016 klo 23:00 (CET) - 30.8.2016 klo 9:00 (CET) kaikille tunneille oli vahvistettu 760 MW siirtokapasiteetti suunnassa Venäjältä Suomeen ja suorille kaupoille tunnista riippuen molemmissa suunnissa joko 0 MW tai 140 MW siirtokapasiteetti. Suorat ja kahdenväliset kaupat ovat ajoittuneet keskenään siten, että ajanjakson suurin kaupallinen siirto on ollut 900 MW suunnassa Venäjältä Suomeen.

Koska kaupalliseen siirtoon varattu kapasiteetti on ollut suunnassa Venäjältä Suomeen 1100 MW, koko toteutunut kaupallinen siirto kyseisenä ajanjaksona olisi pysytty siirtämään ilman rajoitteita, vaikka siirtokapasiteetista kyseiseen suuntaan olisi ollut 200 MW pois käytöstä. Lisäksi, kun huolto lopulta toteutui 1.9.2016 alkaen, se ei Fingrid Oyj:n julkaiseman mitatun sähkön siirron perusteella näytä aiheuttaneen rajoitteita 900 MW suuruudessa siirrossa. Siten Energiavirasto toteaa, että tiedolla epäkäytettävyydestä ei näytä olleen vaikutusta kahdenvälisten kauppojen perusteella tapahtuneen siirron toteutumiseen. Tiedolla ei ole ollut vaikutusta myöskään suoriin kaappoihin, koska niitä olisi voinut tehdä maksimaalisesti annettujen siirtokapasiteettien rajoissa, vaikka 200 MW osuus siirtoyhteydestä olisikin ollut pois käytöstä.

Perustuen edellä esitettyyn, tosiasiallinen sähköntuonti ajanhetkellä 29.8.-30.8.2016 on alittanut tämän rajoitetun käytössä olevan kapasiteetin määrän selvästi. Ottaen huomioon edellä mainitun, kyseisissä markkinaolosuhteissa kapasiteetin muutos ja sitä koskevan muutostiedon julkistaminen, ei ole Energiaviraston arvioinnin mukaan todennäköisesti voinut vaikuttaa hintaan huomattavasti. Näin ollen Energiavirasto katsoo, että hintavaikutuskriteeri jää asiassa täyttymättä. Tarjoustilauksen kohteena olevat tiedot eivät täytä sisäpiiritiedoksi katsomisen määritelmän mukaista kriteeriä tältä osin, eikä kyseessä siten ole REMIT-asetuksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu sisäpiiritieto. Näin ollen kyseisten tietojen julkistamista, julkistamisen tehokkuutta taikka oikea-aikaisuutta, ei ole syytä tässä tarkemmin arvioida.

Energiavirasto haluaa kuitenkin huomauttaa, että toisenlaisissa markkinaolosuhteissa 200 MW siirtorajoituksella sähkön tuonnissa Venäjältä Suomeen saattaisi olla huomattava vaikutus Suomen tarjousalueella kaupankäynnin kohteena olevien tuotteen hintoihin. Energiavirasto katsoo lähtökohtaisesti, että tämän suuruusluokan siirtorajoitukset Suomen ja Venäjän välisessä siirtoyhteydessä tulisi pyrkiä markkinan toimivuuden säilyttämiseksi julkistamaan huolellisesti, tehokkaasti ja oikea-aikaisesti, jos on mahdollista, että kyseisellä tiedolla voisi todennäköisesti olla vaikutusta markkinahintaan.

Johtopäätös

Asiassa edellä esitetyin perustein, Fingrid Oyj:n ei voida katsoa toimineen asiassa transparensiasetuksen 10 artiklan vastaisesti, koska asetus ei tule sovellettavaksi tässä tapauksessa. Fingrid Oyj ei ole myöskään toiminut REMIT-asetuksen 4 artiklan vastaisesti, koska arvioinnin kohteena olevia julkaistuja tietoja ei voida pitää REMIT-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisena sisäpiiritietona.

Ratkaisu

Fingrid Oyj:n ei voida katsoa toimineen asiassa Komission asetuksen (EU) N:o 543/2013 tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 714/2009 liitteen I muuttamisesta artiklan 10 vastaisesti.

Fingrid Oyj:n ei voida katsoa toimineen asiassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1227/2011 energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta 4 artiklan vastaisesti.

Energiavirasto poistaa asian käsittelystä.

Sovelletut säännökset

Euroopan komission asetus 543/2013 tietojen antamisesta ja julkaisemisesta sähkömarkkinoilla, 2 artikla, 3 artikla ja 10 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus 1227/2011 energian tukkumarkkinoiden eheydestä ja tarkasteltavuudesta, 2 artikla ja 4 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 714/2009 verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta (sähkökauppa-asetus), 2 artikla

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013), 2 §

Lisätiedot

Lasse Pollari, johtava asiantuntija, p. 029 5050 198, lasse.pollari@energiavirasto.fi

Iina Kajander, lakimies, p. 029 5050 107, iina.kajander@energiavirasto.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus liitteenä.

Liitteet Liite 1 Valitusosoitus

Jakelu Fingrid Oyj

Liite 1

VALITUSOSOITUS

Muutoksenhakuoikeus

Energiaviraston antamaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siinä järjestyksessä kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valituskelpoisella päätöksellä tarkoitetaan toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Valitusoikeus on sillä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, määräaika jatkuu vielä seuraavan arkipäivän.

Valituskirjelmän sisältö

Valitus tehdään kirjallisesti. Markkinaoikeudelle osoitetussa valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta;
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- muutoksenhaun kohteena oleva päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu Energiavirastolle tai markkinaoikeudelle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa tuomioistuinmaksulain (1455/2015) mukainen oikeudenkäyntimaksu, joka on suuruudeltaan 2000 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen osoitteeseen:

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksi: 029 56 43314
Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.